

Hjälpare! Lektionsschema för lågstadieskolor

Inledande video: https://www.youtube.com/watch?v=gCtyW_dQ53I&t=1s

Prezi: <https://prezi.com/view/66TPV9Je2Ipw9ITFdUbn/>

Prezi närmar sig redan bilderna och videorna, använd endast den högra pilen för att gå vidare.

Presentera dig själv efter den inledande videon och berätta om presentationen.

1. Symbol

Gå till bilden. Låt oss börja med symbolen.

Fråga: Ser detta emblem eller denna symbol bekant ut? Var har ni sett den? Ge eleverna en minut att fundera på frågan och be dem att svara högt.

Du kan ge exempel: på en första hjälpen-förpackning, ambulans, TV, insamlingsbössa, i reklam, kampanjer, på konserter m.m.

Röda Korset kommer från den schweiziska flaggan (Henry Dunant, som grundade Röda Korset, var schweizare). Korset kan associeras med religion, och därför använder man en halvmåne som symbol i några länder.

Kristallen har skapats senare som ett mera neutralt alternativ.

Det finns en Röda Korset- eller Röda Halvmånen-organisation i 190 länder, också till exempel i den stängda staten Nordkorea.

Här finns ännu exempel på olika länders Röda Kors- eller Röda Halvmåne-organisationer ([gå till bilden](#)) från olika håll i världen. (Somalia, Argentina, Syrien och Filippinerna).

Byt bild

Var kan man se symbolen?

Denna symbol är avsedd att tjäna som **skyddssymbol**. Därför placeras den på en synlig plats till exempel på ett räddningsfartygs eller sjukhus tak eller på skyddsvästar. Den som bär symbolen skyddas av internationella lagar. De som skyddas av symbolen är aldrig beväpnade utan alltid där för att hjälpa. Röda Korset kan hjälpa på många sådana platser som andra inte har tillträde till (**neutralitet**).

Bild 1: Vattenkanistrar efter en orkan i Filippinerna. Symbolen anger att kanistrarna hör till organisationen.

Bild 2: Frivilliga inom Röda Halvmånen i Syrien och en anställd vid internationella Röda Korset. Symbolen skyddar biståndsarbetare i krigsområden.

Bild 3: Katastrofinsamlingsbössa. Kan ses i gatubilden till exempel på Hungerdagen och före julen.

Bild 4: En filippinsk flicka med ett mathjälp paket efter en orkan.

Bild 5: Ett hjälpfartyg lastat med sjukvårdsartiklar i Libyen.

Bild 6. Rissäckar i ett lager i Irak varifrån de transporteras vidare till hjälpbehövande människor.

Bild 7: En första hjälpen-jourhavande med en patient under festivalen Blockfest i Tammerfors.

Byt bild

2. Hjälpare

Röda Korset är alltså framför allt hjälpare.

Fråga: När kan DU behöva hjälp?

Kommer du ihåg några situationer där du har behövt hjälp? När kan Röda Korset hjälpa er?

Här kan eleverna också diskutera i par. När kan du behöva hjälp av ditt par/din vän? (Ge eleverna två minuter att fundera på frågan och fråga sedan efter några situationer högt.)

På bilden finns frivilliga under scoutlägret Roihu 2016.

Byt bild

I Finland

Fråga: Vem kan hjälpa i följande situationer?

Det är elavbrott i skolan, vattnet är förorenat och odrickbart. Beredskap. Finlands Röda Kors förbereder sig till exempel med kunskaper i första hjälpen, beredskapsplaner och utbildningar, så att man kan agera snabbt om något händer.

Ditt hem brinner ner, och du har ingenstans att bo och alla dina saker och kläder är förstörda.

- Katastroffonden och -insamlingar. Medlen i katastroffonden kan snabbt skickas ut till dem som mest behöver dem, både i Finland och utomlands. Dessutom finns det alltid material i logistikcentralen i Kalkku i Tammerfors färdigt att skickas till dem som behöver det. Bild 3 föreställer en brand.

Fråga: Om du har 10 sekunder på dig att lämna hemmet, vad tar du med dig?

Ge eleverna 10 sekunder att tänka på frågan. Ta tid. Använd en stund för att gå igenom svaren.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=RTq8W7ZQK8U>

Många äldre eller invandrare behöver hjälp med att handla eller på bussen eller i övrigt någon att tala med.

- Vänverksamhet. Som frivillig kan du vara en vän till äldre, ensamma, ungdomar eller barn, invandrare eller en reservmormor eller -morfar, vem som helst till vem som helst. Även du kan hjälpa till, till exempel genom att visa hur man väger frukter i matbutiken. Även lite hjälp eller en vänlig gest ger glädje.

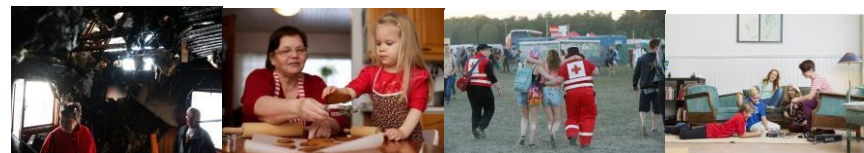
När ni blir lite äldre går kanske även ni ut och tillbringar tid med era kompisar efter skolan, ni blir trötta, mår illa eller vricker foten: vem hjälper er då? Frivilliga första hjälpen-jourhavande. FRK har jour i första hjälpen under festivaler och stora evenemang. Det finns första hjälpen-grupper vid nästan varje avdelning där man övar första hjälpen-färdigheterna.

Ni går och plockar bär eller svamp med en kompis men går vilse i skogen. Frivilliga räddningstjänsten (Vapepa). Frivilliga räddningstjänsten spanar efter försvunna och bistår myndigheterna till exempel vid olyckor och evakueringar. Till exempel år 2015 hjälpte Vapepa i 218 situationer där människor gått vilse/försvunnit.

Video: Vapepa <https://www.youtube.com/watch?v=9kPkT18k2T4>

Ibland är det svårt där hemma och vill komma till en neutral plats. Röda Korset kan hjälpa även då för det driver.

- Skyddshus (ta upp som exempel endast för äldre elever). Skyddshusen är öppna för alla och där finns alltid en utbildad frivillig som man kan diskutera med och som hjälper en. Skyddshusens anställda hjälper dig till exempel med att börja leva ett självständigt liv. Skyddshusen är alltid öppna och man kan också ringa dit om det inte finns något skyddshus där man bor. Dessutom medverkar skyddshusen i den avgiftsfria chatten Sekasin, där det alltid finns en jourhavande beredd att prata med dig och svara på frågor som du grubblar över.

Byt bild

Frivillighet

Röda Korset för samman hjälpare och de som behöver hjälp. Ibland kan rollerna ändras och hjälparen blir en som behöver hjälp. Hjälparna är ofta frivilliga.

Fråga: Vad betyder frivillighet?

Att arbeta utan att få lön. Varför? Eftersom de frivilliga vill göra det och mår även själva bra av att kunna hjälpa andra.

Karta över frivilliga ute i världen: De röda cirkelarna på kartan visar antalet frivilliga i respektive land, till exempel i Indien finns det många fler än i Finland redan på grund av den större befolkningmängden.

Kartan finns här: <http://data.ifrc.org/fdrs/overview/map>

Byt bild

3. Hur började allting?

I Finland hjälper man alla som behöver hjälp, men ibland har även Finland behövt hjälp (rollerna har ändrats). Till exempel donerade Röda Korset i USA cyklar till Finlands Röda Kors för att ges till sjukskötare så att dessa kunde göra sitt arbete (bild 1). Tiotals år senare donerade Finlands Röda Kors cyklar till frivilliga i Zimbabwe så att de kan cykla runt i olika byar och berätta om malaria och hiv (bild 4).

Då Finlands Röda Kors grundades 1877 hette det Yhdistys haavoittuneiden ja sairasten sotilaiden hoitoa varten (föreningen för vård av sårade och sjuka soldater). De första kurserna i första hjälpen ordnades på 1880-talet för poliser och järnvägsarbetare. Alla medborgare erbjöds undervisning i vårdfärdigheter och beredskap för skador på Helsingfors järnvägsstation till ett pris på tre mark. (bild 2). I dag finns det över 3 000 medlemmar i första hjälpen-grupperna (bild 3).

Fråga: Vad tror ni, i vilken situation kunde Finland återigen behöva hjälp från andra länder?

Samarbetet mellan Röda Korset- och Röda Halvmånen-organisationerna är internationellt, alla har lika ansvar att hjälpa de som mest behöver hjälp (organisationens principer är bland annat **universalitet** och **opartiskhet**). Man hjälper ofta i samarbete t.ex. i händelse av naturkatastrofer.

Byt bil

Berättelsen om en idé

Var har då denna idé om att hjälpa sitt ursprung? Redan i början nämnde jag att det har något att göra med Schweiz.

Video: Story of an Idea, visa endast till 2:45! (När ICRC nämns och symbolen visas på videon)

<https://www.youtube.com/watch?v=QeKVtWrELYI>

(Den schweiziske affärsmannen Henry Dunant åkte runt inom ett krigsdrabbat område och ville hjälpa de sårade oavsett på vilken sida de stred. Några år senare grundade man på Dunants initiativ en global biståndsorganisation som grundar sig helt på **frivillighet** och **opartiskhet**. Det uppstod så småningom allt fler organisationer överallt i världen och nu är Röda Korset och Röda Halvmånen verksamma i 190 länder.)

Byt bild

4. Hjälpare ute i världen

Fråga: Om man i Finland hjälper till exempel ensamma personer och personer som gått vilse samt t.ex. offer för bränder och personer som skadat sig på festivaler, i hurdana situationer hjälper man ute i världen?

→ Krigsoffer, naturkatastrofer (torka, översvämningar m.m.)

Från Finland kan man skicka ut till exempel mat och läkemedel. Finländare kan också till exempel undervisa lokalbefolkningen i bättre odlingsmetoder för torka och översvämningar eller berätta för dem hur de kan undvika smittsamma sjukdomar. Det viktigaste är att man hjälper lokala frivilliga och sammanslutningar att komma igång. **Hjälp skickas ut alltid på begäran av Röda Korset eller Röda Halvmånen i det drabbade landet.**

Bild 1: Röda Korset i Kenya delar ut vatten inom områden som drabbats av torka. Bild 2: Röda Korset handleder i nya odlingstekniker.

Bild 3: Röda Korset- och Röda Halvmånen-organisationerna överallt i världen kan hjälpa varandra i kriser.

Byt bild

Lokala frivilliga

På videon bygger ungdomar i Nepal toaletter inom ett jordbävningensdrabbat område. Visa om det finns tid.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=npOyHqQ6A74> Nepal

1:30

Byt bild

Kalkku

Fråga: Hur kan Finland hjälpa förutom med pengar?

I Tammerfors ligger logistikcentralen Kalkku varifrån man snabbt kan skicka i väg material till katastrofdrabbade områden. Där finns tält, filter, sjukhusredskap och även ett helt sjukhus i lager. Fältsjukhuset och logistikcentralen är med andra ord en del av beredskapen inför akuta situationer.

Bild 1: Ett färdigt packat fältsjukhus i logistikcentralen Kalkku, bild 2: sjukhuset flyttas till flygplanet, bild 3: sjukhuset lossas i Haiti, bild 4: sjukhuset uppförs, bild 5: det färdiga sjukhuset i Haiti och bild 6: operationssalen i sjukhuset.

Byt bild

Katastrofarbete

Fråga: Vad kommer ni att tänka på när ni hör ordet katastrof?

En akut situation innebär en akut olycka, till exempel naturkatastrofer, såsom jag nämnde tidigare. Finland kan hjälpa till genom att skicka ut arbetare (delegater), material och pengar. Medlen i katastroffonden går alltid till dem som mest behöver dem, såväl i Finland som ute i världen.

På bilderna finns exempel på katastrofarbetet under och efter katastrofe

Bild 1: Bild på ett jordbävningsdrabbat område i Haiti, frivilliga och lokalinvanare kontrollerar ruinerna.

Bild 2: Ett flyktingläger i Grekland där frivilliga leder en klubb för barn.

Bild 3: Frivilliga stannar kvar i landet och arbetar bland annat inom hälsovården en lång tid framöver.

Bild 4: Frivilliga berättar för lokalbefolkningen om bland annat betydelsen av hygien och sexualhälsa.

Bild 5: Översvämning i Kenya.

Bild 6. En frivillig leker med barn på ett flyktingläger i Grekland.

Byt bild

5. Hur kan du hjälpa?

Hjälp kompiserna med läxorna, mamma med disken, mormor över vägen m.m. Det är viktig hjälp! Vi kan alla också vara vänner till varandra i klassen och i skolan. Ni kan hjälpa till i vardagen både hemma och i skolan.

Ni kan också delta i Hungerdagen med klassen genom att ordna ett jippo eller göra en egen insamlingsbösska eller en hjälpbösska varifrån pengarna ges i bidrag till katastroffonden.

Om det till exempel ordnas verksamhet för barn och unga vid din egen avdelning, berätta också om det. T.ex. läxhjälp, ungdomsgrupper m.m.

På den sista bilden finns FRK:s kanaler i sociala medier för unga. Uppmuntra eleverna att följa oss i sociala medier!

6. Tack

Tacka klassen och berätta att du ännu stannar kvar en stund om de har något att fråga.

Respons: lärde du dig något nytt? Tummen upp eller ner.

Källor

Foton:

1. Anna Laurinsilta, Ibrahim Malla, Jarkko Mikkonen, Pablo Reyes, Saara Mansikkamäki, Teemu Ullgrén och IFRC
2. Pekka Laukkanen, Laura Kotila, Petteri Kivimäki, Hanna Linnakko, Finlands Röda Kors, Timo Wilderness, Vilja Haarala, Pasi Leino och IFRC
3. Finlands Röda Kors, Teemu Ullgrén och Marianna Miettinen-Fosser
4. Jonathan Kalan, David Chancellor, Jarkko Mikkonen, Ari Räsänen, Maria Santto, Asko Salmi, Eric Quintero, Mirva Helenius, Niklas Meltio och Gero Beroel
5. Mikko Vähäniitty, Leena Koskela, Kaisa Sirén och Miisa Kaartinen

Finlands Röda Kors

